Ч. 83 (12.739). Львів, субота 18. квітня 1931. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і заокр. Франції, Іспанії, Бельгії 30 фр. фр. Італії 7·50 зол. Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр. Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Дотрарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Ще одна республика.

Львів, 16. квітня 1931.

Упадок монархії в Еспанії прийшов так само швидко й несподівано, як — усі державні перевороти в історії світа. 15 літ панував Альфонс XIII., а 15 годин було цілком досить, щоби позбавити його престолу. Ці години рішили теж долю еспанської вітки династії Бурбонів, яка володіла на Пиринейському півострові з перервами рівно 230 літ.

Очевидно, нічого у світі не діється без своїх ближчих і дальших причин. Назбиралося їх в Еспанії чимало, стільки, що вони переважили особисті небуденні вартости пануючого короля. Бо іронія долі захотіла, що сумні консеквенції нещасливих обставин та власних і чужих промахів несе нині монарх, який саме переріс численних своїх попередників не лише політичним розумом, рухливістю та цивільною відвагою, але й демократичними симпатіями, які ставили його нарівні з болгарським Борисом та скандинавськими королями.

Нема найменшого сумніву, що найбільше пімстилася на Альфонсі невдала диктатура Пріма де Рівери. Введена у вересні 1923 року під враженням важких военних невдач у Мароко (повстання Абд-Ель-Кріма), які компромітували армію, династію і цілу державу перед світом, та грізного повстанського руху в Каталонії, — протрималася повних шість літ, прогрішившися найгірше, чим лише диктатура прогрішитися може: браком почуття моменту, коли завчасу треба зійти зі сцени та уступити місця конституційному режімові. Коли наслідник Пріма де Рівери, ген. Беренгуер, почав навертати до парляментарного устрою, виявилися враз усі трудноші, накопичені його попередником: на руїнах суспільно-політичних організацій годі було взагалі нормальне політичне життя творити, а ще трудніше було ґальванізувати надалі політичну аномалію — директорії шости генералів! Тому теж рішення ген. Беренгуера розписати вибори до еспанського парляменту („кортезів") не було до виконання при істнуючій в краю партійно-політичній дезорганізації та фактичній громадсько-політичній анархії. Беренгуер димісіонував, а король був поставлений перед альтернативою: здатися добровільно на ласку конституанти, яка може скріпила би авторитет династії й дала їй більшу свободу рухів, затвердивши монархістичний устрій, а й може проголосила би детронізацію короля та його родини, — або ще раз спробувати опертися на поміркованих елементах і при їх помочі шукати виходу з ситуації. Король злякався першої дороги і вибрав останню. Прийшов кабінет адмірала Азнара, який „на пробу" розписав вибори до самоуправних установ. Вони відбулися в минулу неділю — і принесли величезну побіду явно республиканським групам! Враження тої побіди було просто приголомшуюче. Воно викликало скрайню депресію і паніку серед усіх консервативних кол, а республиканців вивело на вулиці з революційними окликами на устах. Як звичайно — запізно король і його дорадники переконалися, що було трагічною помилкою легковажити соціялістичний табор і всіх тих, які використовували невдачі диктатури для ширення протидинастичних настроїв.

А було справді чимало причин для невдоволення мас і для жиру демагогії. Адміністраційний устрій держави був цілком анахронічний: 49 цивільних і стільки само військових губернаторів правило провінціями, переладованими бюрократією. Економічна кріза, істнуюча ще з военного часу й доведена до краю підчас мароканської війни, прийняла катастрофальні форми для еспанської валюти (пезет), а поруч з її невідхильними явищами безробіття і доріжні наляг на край важким тараном третій вияв крізи — податки, якими кожна „сильна влада" гадає рятувати діраві каси. Коли взяти ще під увагу 25.000 офіцирів, як членів упривілейованої касти, які в часах військової диктатури вважали себе єдиними носіями державно-політичної думки — зрозуміємо, наскільки податливий був в Еспанії ґрунт для зросту невдоволення кожним урядом, якого іменував король. Не треба теж забувати тої ролі, яку в міжнародньому світі грає Еспанія завдяки самому свому географічному положенню: поміж монархістично-фашистівською Італією та республикансько-демократичною Францією, на порозі Середземного Моря, з традицією світової морської імперії, затопленої разом з Великою Армадою...

Альфонс XIII. здав собі ясно справу, що у створеній недільними виборами ситуації треба або відкликатися до військово-поліційної сили або — усунутися. Кермуючись почуттям патріотизму і політичним розумом — вибрав це останнє. Про те, чи він формально абдикував чи застеріг ще собі рішення на будуче — істнують суперечні ґазетні звістки. Воно й не має суттєвого значіння. Фактом є, що король Альфонс XIII. і його родина виїхали з Еспанії, в якій владу перейняв тільки що випущений на волю „державний зрадник" Заморра, як премієр міністрів і — перший президент еспанської республики. Формальною сторінкою завершення республиканського устрою займеться мабуть конституанта.

Інша річ, що будуччина новонародженої республики закрита ще густим серпанком, за яким криються ріжні можливости. До них належить теж може і швидке розчарування надією, що маґічне слово „республика" розвяже всі складні проблеми й принесе лік на всі болячки дня. Належить до них і можливість важких потрясень, які можуть прийти після перших днів ідилічно-спокійного перевороту. Адже й у березні 1917 року царат провалився на-прочуд тихо-мирно- — на те, щоби від жовтня розпочати найбільш кріваву в історії світа сторінку громадянської різні.

Тому нині ще щонайменше передчасно захоплюватися еспанським переворотом та взагалі щонебудь певне йому ворожити. Батько Альфонса XIII., Альфонс XII., вступив на престол теж після однолітнього періоду республики, а перед ним панував в Еспанії Амадей Савойський теж після детронізації Ізабелі II. і двохлітнього псевдо-республиканського інтерреґнум. Тому й Альфонс XIII., ідучи до Анґлії, найбільше часу на кораблі присвятив мабуть спогадам про історію свого рідного краю.

В таборі австрійських гаймверів.

(Від нашого кореспондента.)

Відень, в квітні 1931.

В останніх місяцях було досить тихо про діяльність гаймверів у Австрії. А якщо й було про них чути, то хіба вічні сварки та атаки ріжних гаймверівських проводирів одни на другого. Невже раптом занидів такий сильний ще недавно рух?

Дійсно, нещаслива була політика поодиноких лідерів австрійських гаймверів, починаючи від того часу, як уряд Воґуена вступив як їх репрезентант молодий князь Штаремберг. Активна участь — і то не всюди одностайна — при листопадових виборах і виступ „гайматбльоку" як окремої партії і тим подібні кроки повели на ділі до ослаблення, замість закріплення антимарксистського фронту в Австрії. До того ніхто не міг по-правді зрозуміти, чого хочуть і куди змагають проводирі гаймверів. Раз вони кокетували з національними соціялістами Гітлера, іншим разом з християнськими суспільниками о. Зайпля, — тут і там навіть прийшло до порозуміння з партійниками такого ворожого гаймверам Шобера. Кінець кінцем почалися у гаймвері внутрішні „революції". Одна група не хотіла підлягати команді Штаремберга, друга знову хотіла, але не симпатизувала з якимсь підкомандантом. Прийшло до того, що одна або друга група виявила себе „самостійною гаймверою" то-що. Наради осібної „комісії до заведення згоди" тревають майже безуспішно вже цілі місяці.

Не вважаючи на те, слід ствердити, що ці суперечки, хоч як ослабили гаймверівський рух, торкаються і цікавлять головно проводирів. Маси гаймверівців ці сварки не розуміють та хотять дальше служити тільки ідеї гаймверів. Так бачимо приміром, що на богатьох місцях прийшло проти волі поодиноких провідників до злуки деяких ривалізуючих груп гаймверів. Загальне положення організації австрійської гаймвери нині таке:

Найвищим командантом є й на далі князь Штаремберг. Йому підлягає гаймвера у Горішній Австрії та в Зальцбурґу, де підкомандантом є бувший міністр Гібер. Дальше організація в Стирії (командант: Пфрімер) та Каринтії (на чолі ген. Гільґерт) вірні Штарембергові, хоч в тих краях відпали від гаймверів декотрі кружки до т. зв. „баверивер". Бунтівничий Бурґенлянд повернув недавно теж в його ряди. Командантом є там бувший посол Вас. Більше скомплікована стосунки в Долішній Австрії. Там маємо дві групи, з яких одна під проводом ген. Альберті за Штаремберґом, а друга з христ. сусп. послом Рабом на чолі, зробилася „самостійною". Також у Відні відносини неясні. Тут

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 13 kwietnia 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 78. czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 8. kwietnia 1931 r. do ygn. VI. l. Pr. 163/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 13. kwietnia 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 8. kwietnia 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręg. we Lwowie konfiskatę czas. „Dilo" Nr. 78. z daty Lwów dnia 9. kwietnia 1931 r. zawierającego: w artykule pt. „Jak bulo w Spasowi" a) od słów „Żymno" do „zasobiw", b) w ustępie od słów „pobytyi" do końca artykułu, znamiona występku z § 300 uk., i z art. VII noweli z 17/12 1862 L. 8 z 1863, zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerzy

i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za prekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułów ma na celu fałszewymi twierdzeniami i przekręceniami faktów co do sposobu traktowania aresztowanych przez organy policyjne pobudzić do nienawiści przeciw tymże organom, a nadto drukiem ogłoszono osnowę dowodów złożonych w toku wszczętego postępowania karnosądowego przed jego zakończeniem zanim zrobiono z dowodów tych użytek na rozprawie głównej, co odpowiada znamionom występku z § 300 uk. i art. VII noweli z 17/12 1862 L. 8 z r. 1863. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Lipanowicz
starszy sekretarz.

формально Штаремберґ не є більше „головним командуючим“, бо має суперечки з віденським командантом, майором Фрейом. І Штаремберґ і Фрей мають серед віденських гаймверівців своїх симпатиків. В останніх днях прийшло вже до перших організаційних злук обох груп, так що правдоподібно внедовзі у Відні настане лад в гаймверівськім таборі.

Інакші відносини в Тиролі та Форарльберґу. У Форарльберґу взагалі віддавна звязок з централею гаймверів не такий сильний, бо гаймвера там підлягає (якою кермує майор Мат) краєвому старості. Подібну позицію хоче здобути для тирольської гаймвери провідник д-р Штайдле. Отже в тих двох краях організації гаймвери не слухають команди Штаремберґа. Зате той останній сильний тим, що йому підлягає орґанізація гаймверівських залізничників та — від кількох місяців — міцна орґанізація „фронткемпферів“.

У програмі на найближчі тижні вже знову стоять паради та дефіляції гаймверів у ріжних місцевостях Австрії. Мають вони задокументувати, що австрійська ґаймвера не розпалася та все ще є фактором, з яким слід політикам рахувати. Ясно, що й соціяльні демократи зроблять своє. Вже появилася програма великого походу їхнього республиканського „шуцбунду“ до Айзенштадту, головного міста Бурґенлянду. Отже й цьогорічна весна в Австрії буде мабуть досить бурливою — зрештою без поважніших наслідків.

Віденець.

Засновуймо бурси!

Важне актуальне діло.

Відомо вам усім понад усякий сумнів, що число нашої молоді в наших середніх школах (приватних і державних) з року на рік зменшується в аритметичній проґресії. Те саме є з нашою молодю і в польських середніх державних школах, що густою сіткою покрили весь простір, заселений українською масою.

Доказом на це останнє явище є та богатомовна обставина, що в деяких польських середніх державних школах у Галичині зовсім нема учительських посад української мови, а навіть і гр.-кат. катихитів.

Навпаки число польської молоді по польських середніх школах на українських територіях зростає постійно, хоч зростає й число польських середніх шкіл. І не гадаймо, що наші щасливі сусіди думають, що вже мають за богато цих шкіл. Ні! Навпаки. І так три роки тому в сам наш Великдень мав наш великий „приятель“ проф. Станислав Ґрабський відчит у Коломиї на тему середньої школи та статистичними цифрами доказував, що полякам ще далеко до того числа середніх шкіл загально-освітніх (а нема вже що казати про середні фахові школи!), яке повинно би в них бути в порівнанні з західньо-европейськими народами.

А який висновок зробимо тепер про число нашої молоді в наших середніх загально-освітніх школах, в польських державних, ще й на згадку про скасування трьох наших ґімназій в осені минулого року? Не згадуймо вже про стан на наших північно-східних землях. В обох наших львівських ґімназіях за останніх десять літ фреквенція зменшилася на половину або й ще більше. Пригадаймо, що вже давно зачинили філію нашої перемиської ґімназії, що зменшилася фреквенція в нашій станиславівській ґімназії, а коломийська ґімназія готова зовсім упасти. Чи думаємо ми щось з цим робити?

Є, здається, в нинішну тяжку хвилину два способи, щоби зарадити згаданому лиху: щоби збільшити фреквенцію в наших середніх школах загально-освітніх і фахових і в таких самих державних.

Перший спосіб — загально-відомий і загально випробований, ще в XVII та XVIII віці, коли наше загальне положення було дуже схоже на теперішнє. Маю на думці бурси. Як колись їх творили при своїх школах наші церковні братства, так тепер мусять їх творити наші установи.

Але коли питомці наших давних бурс були учнями лише наших братських шкіл, теперішні наші бурси мусять своїх вихованців посилати до всяких шкіл. Наші нові бурси мусять бути тим животворним чиником, що плекатиме любов до всього рідного і не дасть молодому поколінню денаціоналізуватися.

І саме в кожному великому місті, де є ріжні не наші школи і в кожному меншому повинна повстати новітня бурса для бідної, але найздібнішої селянської дітвори та молоді, якій батьки будуть довозити харчі, так, що готового гроша буде треба лише на хату. Це були би бурси на зразок селянської ґімназійної бурси в Перемишлі та на зразок тих інтернатів, що їх мають ОО. Студити у Львові та Мала гр.-кат. Семинарія.

Такі бурси дадуть також і утримання для наших учителів, або народніх або ґімназійних, бо треба, щоби в них був добрий педаґоґічний провід і нагляд. Такі бурси повинні заповнити польські середні школи нашою молодю. В кожній ґімназії мусів би бути і гр.-кат катехит і вчитель української мови, що стали би заразом і опікунами нашої молоді в школі так, як це було майже всюди в наших містах при кінці минулого століття та подекуди ще з самим початком теперішнього. Тоді ми не були ще так сліпо захоплені думкою, щоби творити власні приватні ґімназії, зрікаючися добровільно готових державних ґімназій і не доцінюючи їх значіння та ваги.

Педаґоґ.

Дитячі садки.

IV.

Моральне, естетичне і суспільне виховання повинно в дитячих садках йти по лінії використовування вражінь дитини, які вона на кожному кроці відбирає. Небо, городець, нутро самої домівки — це найкращі річи, які можуть і повинні стати чинниками вище згаданого виховання. На красі природи, здоровому співжитті, дитина перейметься дійсно моральними поглядами. Підставою ведення дитини у садку мусить бути те, щоби дитина до всіх спостережень доходила сама на підставі досвіду. Пороблені з тою дитиною висновки будуть далеко сильніші, як деякі ради та поучення учительки.

Дитячий садок — це не школа читання та писання, це школа життевого досліду у всіх ділянках... Тут муситься використати гін до безнаставної активности дитини. Раціоналізація вчинків дитини з боку вчительки — повинна раз на все уступити, бо все те, що для нас видається нераціональним, для дитини є таким з огляду на специфічну її психіку. Мені доводилось бачити, як учителька дуже часто упоминала дітей, щоби цього чи тамтого не робили, бо воно глупе і недобре, але це не робило на дітей ніякого вражіння. Не можна заперечити, що учителька мусить поучувати, бо вона на те є, але всяке поучування не повинно попереджувати факту; а повинно випливати із кожного вчинку дитини.

Співжиття дітей у садку є найкращою школою суспільного життя. В нім розвивається інстинкт до життя в громаді, шляхотна ривалізація, любов до других, яка вимагає підпорядкування своїх особистих інтересів інтересам загалу. Це може видатись декому неімовірним, але я мав нагоду ствердити по захоронках, як то старші діти опікуються молодшими, разом з ними бавляться, та якийто звязок панує між ними.

Зерно такого виховання в дитячих садках — видасть у пізнішому житті гарні овочі.

V.

Осталось ще національне виховання, яке є чи не найважнішим завданням наших дитячих садків. І це виховання муситься будувати на вроджених диспозиціях дитини, а зокрема зацікавленні. Самі книжки — за мало розбуджують зацікавлення. Дитині потреба образів і переживань. Патріотичні пісні, деклямації, відповідні дитячі представлення, образи з нашої історії, а вкінці прогульки до історичних місцевостей, могил, руїн — це найважніші чинники національного виховання... Пізнання ріжних околиць нашого краю, образове представлення життя людей: збудить у дитини велику любов і пошану до всего, що своє, що рідне.

Оповідання при помочі світляних образів, оповідання з часів гетьманів, козаччини, та не-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. КВІТНЯ 1931.

Д. ҐРЕҐОЛИНСЬКИЙ. 3)

„Тіни забутих предків“.

(Докінчення.)

VII.

Чи був І. Щ. Гербурт ворогом унії або бодай її противником?

Збереглася його довша промова п. н. „Zdanie o narodzie ruskim“, яку він виголосив перед лицарством в обороні прав Руси (в часі т. зв. московської конфедерації в р. 1613). Ця промова є найкращим доказом, що не проти унії, не проти католицизму виступав Гербурт, бож сам був римо-католиком — він боровся проти тих, котрі — говорячи його словами — „бажають, щоби Руси не було на Руси“, бо та Русь тоді то ще жива численної шляхти руських земель традиція, то ще „звичай, якого повна є його батьківщина“.

Для характеристики ментальности цього оборонця руськости і вірного сина „Руси закона римського“ наведемо бодай деякі виїмки з його довшої промови-апольоґії, які також дадуть ясну відповідь на вище поставлене питання дотично відношення Гербурта до унії. Він говорив:

„...Така є колотнеча, яку зачали з братією і кровю нашою — з руським народом і ця колотнеча є неначе рана в серці... Але чого вони хотять від того зацного народу... і до якої цілі прямують? Того я ніяк зрозуміти не можу. Бо як хотять, щоби Руси не було на Руси, то це є річ неможлива так, якби їм хотілося, щоби тут море було коло Самбора, а Бесьчад коло Ґданьска... Ніякий розум, ніяке насильство не може помогти, щоби Руси не було на Руси. А щож булоб, колиб комусь захотілось, щоби поляків не було в Польщі?...“

„...Але коли бажаєте Русь позискати до нашої вселенської віри римської і до едности привести, того я не ганю, як тільки це достойно чините і по науці Господа Ісуса Христа... Так я це розумію і так кожний почтивий шляхтич говорити має: „Будьте, просимо, нашої папської віри, бо вона є безсумнїву одинока, добра і певна і докази цього має непомильні. Але коли насильством бажають вас приневолити, то здоровля своє при вас і перед вами положимо...

„...Але чогож хотять від них? Щоби папежниками були? Яким способом того хотять, чи так, як Спаситель казав, навчаючи, пророкуючи, чуда творячи? І овшім не тільки вони (поляки), але і я кс. Крупецького буду уважати апостолом. Але гайдуками церкви забирати, позвами на трибунал гнобити, попів лапати, монахів виганяти — то не годиться з волею і наукою нашого Спасителя. (До тих, що це роблять) радше ужити такі слова: Шукаєш своєї користи, а не Христової... Тож я в тій справі кажу: „Якщо з християнської любови хотять їм (православним) показати ліпшу дорогу, нехайже слухають Господа і Бога нашого, котрий сам є дорогою, правдою і життям; але коли в Індії шукає еспанець золота, а в руських владицтвах шукають грошей, то нехай занехають того рода „богослужения“.

Та це були не тільки слова — він у своїм старостві слова переводив у діло: не дозволяв кривдити „братію і кров свою“. Бо І. Щ. Гербурт був мужем діла, а не слів..

VIII.

За те своє непохитне становище супроти польонізаційної політики, мусів Гербурт понести всі консеквенції... Безоглядна нагінка противників була його хлібом насущним. Та це за мало було для них, вони всі сили напружили, щоб його обезоружити.

А саме І. Щ. Гербурт оснував в Добромилі важну трибуну — власну друкарню. Тут виходили ті „пісма“, на які нарікає вище цитований польський історик. Тут вийшли також друком твори Длуґоша і Оріховського (Ст. Оржеховскі) й інші[1]. Побіч творів публіцистичних в обороні Руси, особливо хроніка Длуґоша уважалась тоді небезпечним твором на Руси, бо узгляднюючи історію Руси за Нестором, скріпляла тут традиції княжої доби. Таксамо твори перемиського лат. каноніка Оріховського, що належав до „Руси закона римського“ і також брав в оборону Русь православну, були в очах польського елементу єритичними. Тому на інстанцію польської шляхти воєвідства Руського видані 6 книг хроніки Длуґоша були заборонені королівським декретом, а Гербурт одержав наказ безпроволочно замкнути друкарню і йому виточено процес кримінальний (акціонем кріміналєм).

Та на тім не кінець. Коли в р. 1616 вибрала українська шляхта Гербурта послом до сойму, то польська шляхта, щоби не допустити його до соймової трибуни, уневажнила цей вибір, покликуючися на кримінальний процес за добромильські видання.

Безперечно найбільшим ударом для цього висококультурного чоловіка було замкнення його культурної ділянки — друкарні. Видно це з його листа до свого найбільшого ворога, лат. епископа перемиського Сєцінського. Гербурт писав до епископа так:

„Охоронить Господь Бог в милосердю своїм нашу батьківщину від еспанської інквізиції, якої та найважніща штука, щоби ніхто не мав вольности, на котрій добро суспільне полягає, і щоби не говорив, ані не писав, ані друкував — тільки те, що кажуть майстри неволі. Маю я повну надію в ласці Божій, що те, що з друкарні добромильської вийшло в світ, принесе мені і мому домові благословення, а батьківщині потіху...“

Хоч замкнення друкарні його дуже боліло, але духово не зломало. У боротьбі з ворогами Руси він і помер в 49 р. життя, дня 31. грудня 1616 р. з вірою в кращу будуччину своєї коханої батьківщини.

IX.

Для характеристики його фондацій для церков і монастирів наведемо приклади, яких документи до нині задержалися. В Мостиськах уфундував він церкву св. Юрія (нині не іствуючу) і для неї дарував „двірок з садом і огородом у місті при валі лежачий, названий „Вуйне“. Рівночас-

[1]) Для прикладу, які твори публіцистичні тут появлялись, наведемо бодай отсі: „Диспута Гриця з долею“ — пізніший титул „Геракль у боротьбі з чеснотою“; „Спосіб здержування татарів“ — оба твори Гербурта. — „Діяльоґ о обороні України“. Тут виступає: шляхтич, Україна, жовнір і сатир. Автором цього твору був В. Кіський також „Русин закона римського“.

давніх наших змагань перенесуть буйну уяву дитини в світ ідеалів.

Під оглядом національного виховання дитячий садок мусить з одної сторони защіпити в маленьких душах великий патріотизм, а з другої сторони угрунтувати його на доброму зрозумінні та відчутті найважніших історичних моментів, які в житті народу відіграли рішаючу ролю.

VI.

Накінець кілька слів про можливість реалізації вище згаданих завдань у діточих садках. Хтонебудь міг би закинути мені, що в дитячих садках перебувають ще надто малі діти, щоби можна братись за реалізування так широкого і трудного пляну виховання.

Не треба забувати, що вже від колиски починаються виховуючі впливи на дитину. Нема нікого, хто хотів би, щоби дитина все відразу зрозуміла... Вона цього зробити не в силі і ми навіть цього вимагати не можемо. Треба дбати тільки про те, щоби дитина це відчула. Бо зрозуміння прийде з часом. Коли це зрозуміння прийде на відповідні почування, тобто на приготований ґрунт, яким є підсвідомість — то тоді можна мати певність, що і почуття, освічене зрозумінням, буде твердою, непорушною скалою в духовому житті дитини. А це головна ціль дитячих садків витворити такі глибокі почування моральні, естетичні, суспільні та національні.

Ось у чому лежить вартість діточих садків, яку повинні зрозуміти усі.

Степан Конрад.

Перший берестейський вязень перед судом.

Розправа проти п. ІВАНА ЛІЩИНСЬКОГО, б. українського посла до польського сойму, перед львівським судом.

(Другий день розправи).

Дня 16. п. м. з початку розправи зголосився ще до оборони сенатор д-р Горбачевський, після чого зізнавав свідок д-р *Осип Вишатицький*, заступник старости в Жовкві, який в ролі делегата староства був на вічу в Мостах Великих. Він зізнає, що посол Ліщинський почав свою вічеву промову пригадкою декларації Українського Парляментарного Клюбу в соймі, яку виголосив посол Бачинський, а потім сказав, що „варшавський сойм не є нашим соймом, бо наш сойм буде колись у Львові“. Чи посол Ліщинський розумів під тим сойм незалежної України, чи сойм автономічної Галичини під Польщею, свідок не тямить. Далі посол Л. на вічу критикував політику Польщі супроти українців, твердив, що Польща у Сх. Галичині здирає податки, а українському населенню нічого не дає, бо всі гроші йдуть на потреби поляків на Заході, тоді, як українські інституції і товариства не мають ніяких державних допомог. З промови посла Ліщинського дихала ненависть до Польщі, посол Л. говорив, що Польща лиш будує воєнні літаки, а український селянин літаками не літає, лише їздить волами, і ті літаки нам не потрібні. В цій промові згадувалося теж про те, що Польща кольонізує Сх. Галичину, а український селянин не може купити клаптика землі, наше село бідніє, попадає в нужду і ця нужда пануватиме доти, доки український нарід не стане господарем на українській землі, не захопить влади у свої руки.

По тих словах посла Л. віче розвязано, після чого посол Ліщинський просто кидався на комісаря староства, нинішнього свідка та погрожував. На запит вотанта свідок признається, що по українськи розуміє слабо і пригадує собі, що слово „держава“ він переклав по польськи словом „ржонд“.

На запит оборонця д-ра Шухевича свідок пригадує собі, що був і на інших вічах, де промовляв посол Л. та що інші промови обвинуваченого були тактовні, коректні і не антидержавні.

Далі оборонець д-р Шухевич доказує, що посол Ліщинський, як член УНДО, не міг на вічу відчитувати декларації, яку виголосив у соймі голова радикальної партії д-р Бачинський та що зізнання свідка Вишатицького в слідчого судді про ту декларацію минаються з правдою. Оборонець д-р Шухевич примушує також свідка признатися, що він не розуміє українського слова „самоурядування“, а підсудний посол Ліщинський питає свідка як по українськи є „українська людносьць єст пшеслядована, ґнембьона і кшивдзона“, але свідок не вміє перекласти цих слів. Предсідник трибуналу перериває питання словами: „Тут нема іспиту з української мови“.

Прокуратор Ліпш додає, що свідок, наприклад, знає німецьку мову настільки, що міг би переповісти по польськи зміст опери у віденському „Бурґтеатрі“, але по німецьки не міг би того змісту оповісти. Так само і щодо змісту промови посла Л. свідок не може дечого пояснити по українськи.

Свід. Липинський, комендант постерунку в Мостах Великих зізнає: Посол Ліщинський говорив на вічу, що за мільйони, зібрані з податків з українських хлопів, поліпшується на заході польську господарку і культуру, а в Сх. Галичині нужда. В українських школах діти вчаться по польськи і забувають рідну мову, і ця неволя буде так довго, аж український нарід силою скине польське ярмо. Промова в кожнім слові мала отруту ненависти до всього, що польське, з кожного слова було видно, що посол Ліщинський бажає відорвати Сх. Галичину від Польщі і створити українську державу.

Свідок зізнає, що він родом з Лежайська, знає українську мову добре і навіть записав собі зараз на вічу деякі слова з промови посла Ліщинського.

Предсідник трибуналу питає, чи посол Л. говорив про кольонізацію, при чім додає, що кольонізація нічим українцям не шкодить.

Свідок пригадує собі, що посол Л. говорив про кольонізацію і що спроваджування мазурів до Сх. Галичини шкодить українським селянам, бо вириває від них ту землю, яка належиться лише українцям. Про потребу згоди і співжиття поляків з українцями посол Л. не промовляв.

Свід. Іван Стецько з Ланів, робітник, зізнає, що був на вічу в Ланах, чув промову посла Ліщинського. У промові говорилось про вибори, про школи, а учасники віча скаржилися самі, що Польща парцелює у Сх. Галичині землю між мазурів, тому посол Л. обіцював, що буде про те промовляти в соймі. Свідок каже, що в його селі була за Австрії школа українська, а тепер з тої школи зробили польську і тому посол Ліщинський радив робити плебісцит, щоби школа була українська.

Далі свідок енерґічно і рішко твердить, що посол Л. не говорив, начеб то українці повинні вхопити за багнет, що колись над львівським маґістратом був жовто-блакитний прапор і знов мусить бути, що колись ми мали українське військо і знов мусимо мати.

Свід. Яцко Рибак, предсідник віча в Ланах, зізнає під присягою, що він ані трішки змісту промови посла Ліщинського не пригадує собі і нічого не памятає.

Свід. Мих. Гарасим каже також, що нічого не памятає, але твердить, що посол Л. не говорив: „Тепер іде політична боротьба, а як буде треба, то і на багнети підемо“.

Свід. Кашуба, постерунковий зі Щирця, пригадує собі такі слова промови посла Ліщинського: „В р. 1918 над львівським ратушем повівала українська хоругов, але поляки зрабували її, і через те тепер біда народові, бо український хлоп гине з нужди, а мазури забирають землю“. Свідок твердить, що промова посла Л. не 100 проц., але 1000 проц. була антидержавна. Свідок записував промову посла Л., а посол Ліщинський говорив до народу: „Дивіться, він записує, але я нічого не боюся!“. Свідок каже, що лише тому не розвязав віча, бо боявся скомпромітувати поліцію, знаючи, що селяни одного поліціянта не послухають.

Свід. Іван Стецько, сконфронтований з останнім свідком знов твердить, що все, що зізнав поліцай Кашуба не відповідає дійсности.

Обор. д-р Шухевич виказує на підставі зізнань свідка, що Кашуба зізнав перед слідчим суддею інакше як тепер та що він до розправи приготовлявся. Предсідник трибуналу звертає увагу, що д-р Шухевич повинен би говорити спокійніше. Далі свідок Кашуба знов твердить, що посол Ліщинський на вічу говорив і таке: „Ми українці знов колись вхопимо за скоростріли і кріси й підемо воювати“, та що посол Л. вживав таких антидержавних слів, як „мазури“, „наша руська земля“, „Україна“.

Оборонець д-р Старосольський: Чи слово „мазур“ є таке дуже антидержавне? (На салі сміх, предсідник грозить, що вижене публику зі салі).

Д-р Старосольський: Чи це правда, що ви, пане свідок, називали в селі посла Ліщинського бандитом?

Предсідник триб.: Ухиляю це питання.

Підсудний посол Ліщинський: Заявляю, що ціле зізнання цього свідка є неправдиве!

Свід. М. Швалькенштайн, комендант постерунку в Любичі, зізнає, що на вічу у Верхраті посол Ліщинський зразу промовляв про вибори, потім казав, що населення Сх. Галичини платить найбільші податки, і що за те українцям навіть не дають своєї школи лиш польські в яких діти не розуміють, що говорять вчителі, тому треба школи бойкотувати. У промові згадувалося теж, що „вороги-мазури кольонізують українські землі“. Коли посол Ліщинський побачив на вічу нинішнього свідка в мундурі поліціянта, то показав на нього пальцем і крикнув: „Там стоїть наш ворог!“. Хлопці, що були на вічу, почали тоді сміятися з поліції.

По перерві до оборони зголосився ще і д-р Олександер Марітчак, так, що тепер боронять посла Ліщинського такі оборонці: д-р Старосольський, д-р Шухевич, посол д-р Олесницький, посол д-р Загайкевич, посол д-р Біляк, сенатор Горбачевський Антін і д-р Марітчак.

Відтак зізнавав свідок *Станіслав Віш*, учитель з Верхрати, поляк. Він був на вічу, чув, що посол Л. закликав не посилати дітей до польських шкіл, бо там такі вчителі, як ось цей Віш, викривлюють душі української дітвори і вчать незрозумілою мовою. У промові посол Л. висловився, що Польща старається всіми силами здавити і знищити український нарід. Промова була крайнє ворожа до Польщі, повна ненависти до поляків і зараз по вічу шкільні діти під впливом віча не хотіли співати польських пісень, хоч перед тим співали.

Свід. Брониславa Вішова, вчителька з Верхрати, полька говорить, що посол Ліщинський промовляв ворожо для Польщі, закликав покищо працювати, орґанізуватися, творити кооперативи, збільшувати богацтво народу, а колись треба виступити зі зброєю, але тепер ще на зброю не відповідна пора.

Свід. Федько Чіх, селянин з Верхрати пригадує собі, що посол Ліщинський проти Польщі не говорив нічого злого, лише закликав до єдности, згоди, праці і виступав проти „Сельробу“. Казав також, що треба українських шкіл по селах, бо мала дитина, яка мало ще вміє і рідною мовою говорити, не може розуміти польської мови.

Цей молодий селянин зізнає розумно, розважливо й сміливо та викликає дуже корисне враження.

Федька Чіха конфронтують з Брониславою Вішовою і Чіх твердить, що в промові посла Л. не чув нічого антипольського, а Вішова доказує, що ця промова була антипольська і то так дуже, що вона не могла далі слухати і вийшла зі салі, бо її заболіло польське серце.

во скріпляє авторитет і матеріяльне становище священика і служби церковної, увільняючи „від всяких податків, чиншів, панщини й інших тягарів замкових і міських“, дозволяє „випуб дерева в лісах мостиського староства і молоти в млинах без міри“. „А якби лучилася яканебудь скарга на священика або людей зі служби церковної, тоді судити їх має не хто інший, тільки перемиський Уряд Духовний“. Видно, що І. Щ. Гербурт не мав довіря до тодішніх судів! Переконався сам на собі.

В Добромилі, резиденції Гербуртів, було дві церкви (тепер одна), на присілку Гучок — дві церкви (тепер нема жадної). І. Щ. Гербут уфундував ще в Добромилі монастир оо. Василіян, який до нині істнує. А саме до Добромиля повтікали перед татарами зі сходу оо. Василіяни і треба було для них пристановища. Цікаве, що вони втікали якраз до Добромиля! Видко слава І. Щ. Гербурта як мецената далеко лунала.

X.

Чиж І. Щ. Гербурт „чужинцем“ для нас? Чи „чужинцем“ той, що словом, пером і ділом обороняв — кажучи його словами — „права великого і зацного Народу Руського, з якого кров моя і якому безправє діється“, і що „готов був життя своє з Русею і за Русь положити“? Чи руїни його, колись гордого замку не є нашими історичними руїнами — чи українська молодь може їх уважати чужими?

Саме цього року минає 330 літ як він розпочав свою кипучу діяльність для „зацного Народу Руського“ в Перемиській Землі. Тому побажатиб, щоби в річницю його смерти *дня 31. грудня* достойно його помянула не тільки Добромильщина, але й ціла Перемиська Земля!

Діяльність І. Щ. Гербурта освітлив наш відомий і заслужений історик, В. Липинський, з якого праці черпаємо матеріял до діяльности І. Щ. Гербурта, доповняючи матеріялом з шематизму еп. Пер. 1879 р.

—o—

Свід. Михайло Чіх кооператор, передає зміст цілої промови посла Ліщинського у Верхраті і доказує, що ця промова не була антипольська. Про зброю не згадував. Селяни з Верхрати не люблять учителя Віша і мають з ним конфлікти за ліс, бо Віш мішається не в свої справи.

Предсідник триб.: А ви любите пана Віша?

Свід.: Це моя особиста справа.

Свід. Михайло Бабяк зізнає те саме, що й інші селяни з Верхрати.

Свід. Олекса Мацелко стає перед трибуналом і побачивши крісло, хоче сісти собі. Предсідник трибуналу спиняє його: „Гов! Не сідайте! Ви моцний хлоп, можете стояти!".

Свідок встає і говорить, що посол Ліщинський промовляв головно проти посла „Сельроб" Хама та про те, що українським дітям тяжко вчитися в польських школах.

Прокуратор (іронічно): Отже посол Ліщинський говорив про Польщу цілком файно?

Свід.: Файно. Нічого злого я не чув.

Свід. Іван Смут був на вічу, але каже, що все забув і не памятає, що говорив посол Л., але проти Польщі не промовляв.

Свід. Дмитро Божик каже, що посол Ліщинський лише закликав селян посилати дітей до школи, вчити їх і більше нічого.

Предсідник триб.: Більше нічого? То дуже маленько! А на поляків посол дуже їхав?

Свід. Божик: Не дуже їхав.

Свід. Михайло Плюта на запит предсідника трибуналу, чи він русин, відповідає, що він не русин, але українець, а відтак зізнає те, що і його попередники селяни-свідки.

Свід. Микола Козій так само твердить, що посол Ліщинський нічого проти Польщі не говорив.

Відтак дуже обширно переслухано свідка посла УНДО *Кохана*. Цей посол разом з підсудним послом Ліщинським уряджував віча у Верхраті та Чесанові, тямить всі промови підсудного і тепер систематично розбиває один закид акту обвинувачення за другим. Посол Кохан стверджує, що обв. посол Ліщинський хоч, що правда, в промовах завжди має задирчистий тон, який випливає з його вдачі і лежить в характері його голосу, то хто добре розумів зміст тих промов, не міг в них найти нічого каригідного. Посол Ліщинський промовляв, що нам треба зміцнювати національні сили шляхом позитивної праці, а не вириватися зі зброєю, але говорив це тому, щоб охоронити нарід від нерозважних, передчасних виступів. В Чесанові посол Ліщинський не говорив, що кожному, хто говорить про угодовість УНДО треба плюнути в лице, але говорив, що УНДО ніколи не піде на шлях Твердохлібів, Даниловичів, чи Ількова, яких оплачував польський уряд, бо УНДО стоїть на становищі, що порозуміння між українцями і поляками є неможливе доти, доки поляки не бачитимуть в українськім народі народу, який має право до вільного життя, так як і поляки, доки Польща не говоритиме з українцями як рівний з рівним. Посол Л. не кликав до учасників віча: „Хто з вас вдоволений з Польщі, хай встане!", але говорив, що міністр Складковський думає, що українські посли не репрезентують волі українського народу, а хай тепер на вічу встане той, що вважає Складковського більше компетентним репрезентувати українців, як українські посли. І тоді не встав ні один учасник віча.

*

У вчорашньому звіті з розправи при ломанні викинено один рядок. А саме в 2-ій шпальті, 39-ий рядок згори замість: „(X) На вічу в Чесанові дня 4. червня 1929" має бути: „(IX) На вічу в Яворові дня 21. січня 1929" і т. д.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

СОЙМ — 2. ТРАВНЯ?

Віцеміністр Коц, що виїхав до Парижа, дістав вказівки до дальших переговорів у справі позички. Зараз після закінчення позичкових переговорів уряд хоче скликати надзвичайну сесію сойму, виключно в справі ратифікації позички. Прем. Славек обговорив із маршалами сойму та сенату подробиці соймової сесії. Опісля зясував президентові проект скликання сойму та сенату для ратифікації позички. Зачувати, що вже небаром оголосять декрет, а початок сесії визначать на 2. травня. У декреті сказано буде, що сесія відбудеться лише в справі ратифікації. Тому сесія потреває лише кілька днів. Уряд задумує теж перед вакаціями скликати другу надзвичайну сесію сойму та сенату, щоби предложити ріжні проекти законів. Сесію скликали би з кінцем травня, залежно від закінчення праць Ліґи.

КРІВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ЕСПАНІЇ.

У Севілі комуністи зажадали в артилерійських касарнях зброї проти гор. ґвардії. Маніфестанти стріляли до касарень. Військо відстрілювалося. Комуністи сплюндрували крамниці. В місті проголосили стан облоги. У Барсельоні були теж заворушення. Випустили вязнів. Ґенеральний страйк обняв увесь промисл, а навіть міську адміністрацію. Трамваїв і авт у місті не видно. Страйковий комітет впускає до міста лише харч. транспорти. У Валенсії з вязниць втекли вязні. В Малязі юрба підпалила дім, у якім був льокаль час. „Уніон Мерканті". В Більбао маніфестанти випустили всіх вязнів. У Сан Себастіяні знищили памятник кор. Марії Христини. У Більбао та Валенсії підчас вул. боїв було чимало жертв.

Над королівською палатою в Мадриді має респ. червоно-жовто-фіолетний прапор.

Король Альфонс, як підписав маніфест, сказав до міністрів: „Вірю, що я добре служив моїй батьківщині. Це все було моєю журбою. Тепер я почуваюся більше еспанцем, ніж колинебудь у житті".

Уряди Уруґваю та Мексика признали новий державний устрій в Еспанії. Сподіються, що небаром признає республику й Арґентина.

„Джорнале д'Італія" твердить, що нунцій остане в Мадриді та пригадує, що Ватикан не привязує ваги до такої чи сякої форми уряду.

АРАБИ ЙДУТЬ СЛІДАМИ ІНДІЙЦІВ.

З Єрусалиму повідомляють, що араби від Алепо до Каїру почали протиевропейський бойкот. У Бейруті бойкотують бельґійське електр. т-во, тому, що воно не хоче обнизити ціну ел. струї. Трамваї не курсують. По домах світять свічками та нафтою. Уряд сконфіскував три арабські часописи за пропаґанду бойкоту. Араби відповіли ґен. страйком. Фабрики й крамниці зачинені.

—o—

НОВИНКИ

— **Весняний сезон у Черчі.** Як довідуємося, весняний сезон у Черчі починається цього року **15. травня.** Ціни знижені. Проспекти та інформації висилає на бажання канцелярія дирекції: Львів — Ринок 10/I. (Центробанк), або Управа Живця: Черче, почта Рогатин. 1856 1-3

— **З життя української еміґрації у Львові.** Дня 5. квітня ц. р. відбулися загальні річні збори членів Т-ва Допомоги Еміґрантам з Вел. України у Львові, якого істнуванню минає в цьому році 10 літ. Голова Т-ва Ю. Магалевський виступив перед зборами з просторою промовою, в якій змалював діяльність Т-ва за 10 минулих літ. Збори одноголосно постановили: 1) висловити подяку галицькому українському громадянству за матеріяльну й моральну допомогу Т-ву протягом 10 літ його істнування і 2) обрати почесним членом Т-ва бувш. голову, проф. Ів. Огієнка, за його великі заслуги для Т-ва. На зборах обрана нова Управа Т-ва: голова — Ю. Магалевський, заст. голови — В. Дорошенко й А. Петренко (він-же скарбник), секретар — Федір Дудко, члени: С. Литвиненко, О. Москвичів, А. Убізький, Ф. Сидоренко і Д. Отченаш. Ревізійна Комісія Т-ва обрана в складі: мец. М. Корчинського, д-ра В. Левицького і д-ра М. Матюшенка.

— **Академія памяти П. Холодного.** Нас повідомляють, що урочиста академія, присвячена памяти пок. артиста-маляра Петра Холодного, відбудеться не 26. квітня, як сповіщалося, а в понеділок 27. квітня в салі Музичного Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5. Адреси, призначені для відчитання на академії, висилати на таку адресу: Львів, Ринок 10, голові Т-ва „Просвіта" М. Галущинському.

— **Спільне свячене.** Заходами Союзів Українських Купців і Власників Реальностей у Львові відбудеться в неділю 19. квітня в год. 12. вполудне спільне свячене в домівці Т-ва, Підвалля ч. 9. Бажаючих взяти участь у цьому традиційному святі просимо зголошуватись до суботи вечора включно. Участь усіх членів обовязкова.

— **На карти „Рідної Школи", що звільняють від алькогольних напоїв з нагоди Празника Воскресення Христового** зложили в золотих отсі Вп. Громадяни(ки): Моравський Володимир — Познань 15, о. Вареха Т. — Воля Мигова біля Ліска 10, Чорній Марія й Олекса — Підзвіринець біля Рудок 10, посол Олекса Яворський — Підгайці 5; зі **Сколього:** 10: д-р Соневицький Юліян; по 5: д-р Булак Степан, Логінський Іван, Сокач Осип, д-р Тимків Максим; по 3: Івасикова Розина, Кульчицька Олена, о. Притуляк Микола, Садовський Володимир, Топольницький Евген; по 2: Головінський Іван, Гребеняк Іван, д-р Дольницький Степан, Заяцівна Катруся, о. Мосора Михайло, Роїк Василь і Середяк Степан. — Додатково з нагоди Різдва Христового зложили зі **Сколього:** 10: д-р Соневицький Юліян; по 5: д-р Булак Степан, д-р Дольницький Степан, д-р Головінський Іван; по 3: Садовський Володимир; по 2: Гребеняк Іван, Сокачівна Оля, Середяк Степан, Цогла Ізидор і дві особи менше ніж по 2 зол. на загальну квоту 3 зол. та о. Вареха Т. з Волі Мигової к. Ліска 15 зол. — Хто слідуючий?

— **Збірна умова між власниками реальностей та сторожами.** Надзвичайна Роземна Комісія покликана розпорядком міністра праці і О. С з дня 7. березня 1931 р., в склад якої входили: інж. С. Зволінський, інспектор праці 42 округа у Львові як предсідник і відпоручник міністра праці, В. Франкль, городський судля, як відпоручник міністр. судівництва і Р. Франковський радник воєвідства, як відпоручник міністр. внутр. справ., — для наладнання збірного спору між власниками реальностей і сторожами (дозорцями) — по переслуханню сторін, видала слідуюче рішення: Рішення Надз. Роземної Комісії з дня 27. травня 1929 р., удержане всилі до дня 31. березня 1931 р. рішенням Надз. Роземної Комісії з дня 20. травня 1930 р., продовжується на час від 1. квітня 1931 р. до дня 31. березня 1932 р. з одною малою зміною. Змінений уступ звучить тепер так: „Дозорець дому не є обовязаний виконувати послуги або домові роботи в користь власника і послуги такі є предметом осібної умови. Однак, коли дозорець дому при заключенню умови зобовязався рівночасно до послуг або домових робіт у користь власника або його заступника за окремою відповідною винагородою, не вільно дозорцеві односторонньо здержуватись від виконування прийнятого на себе добровільно обовязку". Від Союзу українських власників реальностей були відпоручниками на цій Роземній Комісії: інж. Манастирський і меценас д-р Михайло Терлецький.

— **Син убив батька.** На Знесінні (біля Львова) при вул. св. Петра 9. вбив 19-літній син Йосиф свого 43-літн. батька Івана Кісіля. Причина: маєткові непорозуміння. Свого часу син був у поправчім заведенні у Передільниці біля Перемишля. Коли син вийшов із того заведення, не хотів узятися до праці. Тому батько хотів продати майно, а гроші поділити між своїх 4 дітей, а Йосифа хотів видідичити. З тієї причини прийшло до суперечки сина з батьком, у якій син пробив батька різницьким ножем.

— **Ґраната розшарпала хлопців.** У Шибалині (біля Бережан) хлопці розбирали артилерійську ґранату. Ґраната вибухнула й убила 12-літніх Йос. Цепліцького й Коропатницького, а Цепліцькому Ів. і Павлові Міґдалові обірвала ноги по коліна. Міґдал помер у шпиталі в Бережанах. Ґраната ранила теж 13-літн. Ів. Міґдала.

— **Ученик убив плютонового.** У Станиславові на стрільниці підчас вправ ґімназійних учеників з військового приспосіблення уч. 6. кл. Р. зранив плютонового Вл. Ляніка, що вів команду. Лянік помер у шпиталі. Ствердили, що стріл упав припадково.

— **Бузьки позамерзали.** В часі останніх морозів, як повідомляють з ріжних сторін краю, багато бузьків позамерзало з голоду, зимна й виснаження. Особливо багато бузьків вигинуло в часі минулих Великодних Свят у Коломийщині, де при житті залишилися тільки ті бузьки, які мали щастя дістатися під дах милосердних людей.

— **За ушкоджування залізничого тору.** Перед карним трибуналом у Львові під проводом радн. Тертіля відповідав учора 18-літній Микола Лявбенштайн з Любичи Королівської, обвинувачений у тому, що на залізничій лінії Варшава-Львів у пятьох місцях повбивав між шини залізні гаки, чим міг спричинити залізничу катастрофу. Лявбенштайн боронився тим, що не мав злочинного наміру, а хотів тільки при помочі переїзджаючого поїзду зробити собі долото. Суд засудив обвинуваченого на місяць арешту. Прок. д-р Чемеринський зголосив апеляцію.

— **Величезна біблія.** Найшовся столяр, що три роки працював над зладженням біблії. Зветься він Вайнай і живе в Льос Анджельос. Його біблія є своерідним рекордом, бо має сторінки на 1 м. 25 цм. довжини, разом 8000 сторінок, а є півтретя метра завгрубшки. Важить вона 500 кільоґрамів.

— **Старі монети в Берегові.** Чеська преса повідомляє, що в повіті Береґів у селі Реметн Вижні селяни виорали на полі посудину з 606 старими польськими монетами.

— **Нова виправа до бігуна.** Літом вибирається із Швеції нова наукова „арктична експедиція" з Нарвіку. Проводитиме нею проф. університету зі Стокгольму Ганс Альман. На „Білім Острові" вчені досліджуватимуть умовини серед яких творяться ледівці на північних окраїнах. Крім цього займуться вони розслідом морських течій від підбігунового моря аж до моря Баренґа.

— **Перший винахідник авта.** Відень вибудує памятник для свого сина, що перший пробував здійснити ідею авта. Звався він Маркус і помер у 1898 р. на передмісті, в нужді, живучи на ласці бідних кревняків. Був це механік, що створив перший модель авта, але не вмів його використати так як його насідники, що доробились міліонів

ВІДГУКИ ДНЯ.

Посвяточні дні.

Дуже не люблю посвяточних днів. Вони далеко більше сірі, як найсіріший будень, бо наступають по світлих днях, які мають богато світла: Світлий понеділок, Світлий второк. Забуті на хвилю буденні турботи, вертають як настирливі мухи і шумлять довкола голови.

Та чи тільки вони шумлять?!...

Шумить кишеня буйним вітром, шумить місто від посвяточних сплетень, шумить голова від увільняючих карт та... інших напитків. Особливо ця остання робить богато шуму. Навіть ті, які закупили увільняючі карти скаржаться на біль голови і виглядають як з хреста зняті. На те й Бог дав людині ніс, щоби занюхати то це, то те. Чоловік з картою не дармував на святах. Ходив від хати до хати і тільки носом повів — е!

Зараз делікатно закручував:

— Ви цього року купили увільняючу карту.

Господар ніяковів:

— Знаєте... я теє... не купував. Прийде хтось — нічим почастувати.

Гість кривиться:

— То нехай пе воду. Я, наприклад, даю чай і содову воду. Ви не повинні ширити деморалізації.

Господар крутився як на сковороді. Щоби сяк-так задобрити гостя, витягав найсильнішу.

— Може? — питав несміло, відважно наливаючи.

— Тільки для вас це роблю! — мяк гість. — Просто не вмію відмовити.

Тому тепер шумить голова і в тих без карти і в тих з картою. А я все своє: Треба конче ще карт... дозволяючих на алькоголь. Тоді ті, які купили увільняючі карти, не стидались би по святах гикати.

А то:

— Як-же ви святкували, гик!

— Дякую. Середно. А ви? Певно добре випивали!...

— О ні! Я купив собі увільняючу карту і ані краплі алькоголю, гик!...

Коли йдуть свята, то кожний обіцює собі що відпічне, виспиться, набере сил. Воно й так виходи,(об з рахунку. Три дні свят, богато їжі весняні дні...

А гляньте по святах на людей! Жаль бере. Бліді, невиспані і той проклятий „гик". Кого спитати, кожний хорий.

— Знаєте... Якто чоловік може ходити з хоробою.

— А вам що?

— Не знаю. Мушу піти до лікаря. Тисне мене щось під грудьми. Боюся, чи не рак!...

Або інший:

— Війна, брате, дається відчувати не зараз Ще доки чоловік молодий...

— А тобі що?...

— Ревматизм. Голова мало не лусне. Здається буде на днях дощ...

А ще інший:

— Питаєте, чому я так захрип!? Вийшов зігрітий на двір, вітер обвіяв і — дивіться: слова не можу промовити. Чи не запалення дихавиці!...

Хорують люди, як не всі, то бодай ті, які святкували. Рак, ревматизм, шлункові кваси, хрипки — одним словом: пошесть.

Один мій знайомий поквапився і пішов зі своїм „раком" до лікаря. Лікар оглянув, розпитав і врешті поставив діягнозу:

— Це не рак, а ковбаса. За тиждень буде добре.

Мій знайомий вернув урадуваний до дому, але болі не покинули його. Може тому, що лікар помилився, а може тому, що ще ковбаса не минулася.

Галактіон Чіпка.

— Шпіонажа в Румунії. Черновецька преса містить новинку про викриття шпіонської організації в Констанці. Арештовано Степана та Юрія Іванових, у яких найшли важні документи призначені для большовиків. Арештовані признались, що їхня організація була розгалужена в цілій Румунії.

— Маляр підробляв гроші. В Кімполюнзі арештовано визначного маляра Конст. Букатара, який у своїм ателіє підробляв фальшиві гроші по 1000 леїв.

— Виміна поглядів. Німецький празький критик Август Штребель часопису „Богемія" перейшов дозволені межі в своїй критиці, бо назвав співачку оперетки Соню Шайхер „зарозумілою гускою". За це ображена артистка дала йому прилюдно поличник. Справу такої гострої виміни думок розбиратиме професійна організація обох „пошкодованих", а крім цього звичайний суд.

— Пятаков у Берліні. З Берліна подають, що туди приїхав представник комісаріяту народнього господарства СРСР, Пятаков. Він вестиме переговори про фінансування радянських закупок в Німеччині.

— Конкурс на „красноармійські марші". У Ленінграді проголосили конкурс на марші для червоної армії. Прийшло 15 композицій, але ні одна не заслужила навіть на признання.

— Національні театри в СРСР. В секції мистецтва народнього комісаріяту освіти в Москві рішили від якогось часу зліквідувати цілу низку поганих, ще на-пів приватних театрів у роді „малоросійських труп", „циганських хорів", „непмансько-жидівських колективів" то-що, а на їх місце завести нові національні театри. А саме повстали вже в Москві: Інтернаціональний (з трупою англійською, французькою та німецькою), Індороменський (циганський), жидівський „Трам", чувашський мандрівний і циганський інструктивний. Крім цього організується там український музично-драматичний театр і окрема українська „Студія". У Ленінграді існують мандрівні фінський і естонський театр, оба державні, і український „Жовтень". У Казані організують два татарські, а в Троїцьку (на Уралі) — третій; у Махач-Кала (Дагестан)— кримський; у Турккулі (Кара-Калпакська область) у кара-калпакській мові, у Грознім — чеченський, в Усть-Сисольсаку — театр Комі. Цього року повстануть ще дві національні театральні трупи — польська та осетинська.

— Спосіб на довше життя. Французькі виноградарі та власники великих винових фірм видали великі гроші на рекляму французьких вин у світі. Вони переходять дуже тяжку крізу, бо відпали від них два великі ринки збуту: бувша територія Росії та Америка. Головна афіша, задрукована ними, має поклик: „Пийте вино, а проживете довго". На афіші як доказовий матеріял є вимки з американської преси, яка стверджує, що в Спол. Державах умирає щораз більше людей від затроєного алькоголю. Якби американці пили замість нього — замість коктейлів, лікерів і горілки — вино, то жили би довше.

— Багате авто. Через Міляно переїхало цими днями авто, яке розкидало за собою банкноти по 10 лірів. Юрба билася за гроші. Поліція досі не вистежила, хто зробив собі таку дорогу забаву.

— Остров вигнанців. Дня 8. ц. м. спеціяльні поїзди вивозили з Ню Йорку на остров Елліс транспорт чужинців, які перебували нелегально в Зєд. Державах. Всіх їх арештували й вивезли на цей „остров вигнанців", звідки тих нелегальних мешканців Зєд. Держави відставлять до Европи. Сталось це для зменшення безробіття. Від січня до 8. квітня на остров Елліс вивезено 1121 чужинців.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: **„Спір за сержанта Ґрішу", Арнольда Цвайґа.**

Історія описана в довгій відомій повісти німецького письменника, що здобув собі нею імя, розбита тут на довгу низку картин. Аж важко повірити, що це не перерібка з повісти, а первісна редакція сюжету та ідеї А. Цвайґа.

Песа має на меті показати страшне безглуздя війни, якої найстрашнішою рисою є непереможна льоґіка раз пущеного в рух механізму. Те, що в нормальнім розвитку суспільности є найцінніше: свобода одиниці та її індивідуальні прикмети, на війні стає зовсім безвартісне. Сюжет песи Цвайґа сильно нагадує відому сензаційну песу Кальковської „Справа Якубовського"; у „Справі Якубовського" маємо приклад на жорстокий жарт сліпої Теміди, тут людина паде жертвою холодно обдуманої системи мілітаризму, що для піддержки престіжу війни хапається кожної нагоди, щоби залякати та обезсилити безвольну масу армії.

Песа Цвайґа передає кількома сильними штриками розкладові настрої серед німецької армії та добросердність і людяність вояків з хвилиною, коли вони перестають бути автоматами для стріляння. Є в ній трохи за багато дискусій і міркувань; без кількох таких яв песа не втратила би нічого на своїй силі; одна сцена дискусійного двобою між ґенералами заступає своїми арґументами всі інші дискусії.

Простота всього конфлікту неприкрашена ніякими побічними його епізодами має на меті збільшити враження трагедії, що ускладнюється саме в найпростіших справах. Постановка всієї песи стояла на рівні попередніх, ведених рукою великого режісера при співучасти першорядних артистів. **м. р.**

МАЛИЙ ТЕАТР: **„Інтерес з Америкою" — комедія на 3 дії Франка.**

Імя автора не грає тут ролі: найкращий доказ, що польський перекладчик, а радше львівський режисер, поперетикав її льокальними дотепами, зробив героя „американським поляком з Дрогобича" та всю акцію переніс — до Львова. І не вийшло це ні трішки песі на шкоду. Вона цікава й весела, а глядачі весь час потерпають разом із головним героєм песи — нещасним „щасливим" чоловіком, — яку ще кашу заварить його солодка жіночка. Що-правда, центральною особою в цілій тій фамілійній авантюрі є мала собачка, яка стає каменем образи у подружжі та спонукує жінку кинути чоловіка в моменті, коли він сподіється відвідин свого шефа, американця, від якого залежить уся його карієра. Яку тоді ролю відіграла секретарка жертви, яка відважилася назвати роскішно 4-ножне сотворіння „худобою"; хто більше подобався американцеві, ділова чорнявка чи пуста біляввка; наскільки потрібними чи зайвими були на сцені такі інші допомічні людці, як служничка, прокурент та льокай, — все це речі, про які шкода казати, як про зміст кримінального роману, якого ніхто не читає, коли йому зміст вже відомий. Гра артистів бездоганна.

(ік)

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": **„Нашою є ніч".**

Глядачі, що неохоче йшли до кіна, зражені титулом банальної пісоньки, бувають приємно розчаровані: це фільма гарна й цікава, може не так навіть сценарієм, як прегарними краєвидами Палерма й його околиць та сценами автомобілевих і кінних перегонів, які емоціонують навіть — на екрані. Жак Міра і Мері Бель творять справді пару молодих небуденної краси й принади. — Надлаток творить невеличкий побутовий образок з царини „чорної екзотики": ця, цілком колірована, фільма виявляє виразно великий поступ, який роблять спроби ввести до сірої фільми природні краски.

КІНО „АПОЛЛЬО": **„З наказу княжної".**

Безпретенсіональна, банальна, але досить мила, бо позбавлена занадто яскравих кіново-фарсових моментів, фільмова оперета. Жаль тільки Ліліяни Гарвей, доброї німецької артистки й балетниці, якій кажуть не тільки співати, але ще й співати — по французьки!

(ік)

СПОРТ

Змагання в кошівці та відбиванці.

Реферат спортових гор Українського Спорт. Союзу уряджує в цьому році змагання за мистецтво краю для мущин і жінок в кошівці та відбиванці. В тій цілі всі спортові клюби і спортові секції руханкових та освітніх товариств, які думають узяти участь в цих змаганнях, зголосять це Спортовому Союзові найдальше до 30. квітня. Змагання будуть відбуватися системою точковою та групами, які устійняться відповідно до зголошень. Кожний клюб постарається про те, щоби один з його членів (не змагунів) опанував приписи спортових гор та зголосить його до судейського іспиту, що відбудеться в перших днях травня. До відбиванки обовязують приписи, подані у „Відбиванці" проф. Ст. Гайдучка (накладом Сокола-Батька 1930), а приписи до кошівки будуть небавком розіслані клюбам та видруковані в котрійсь газеті. Перша тура розгривок відбудеться в часі від 15. V.—30. VI. За точнішими інформаціями звертатися на адресу: Д-р Дмоховський, Львів, Сикстуська 35.

Краєвий біг навпростець.

Спортова Рада подає до відома, що краєвий біг навпростець за мистецтво краю організує Український Студ. Спорт. Клюб у Львові в дні 3. травня. Зголошення слати на адресу: УССК, Супінського 21. до дня 1. травня включно. Позальвівські змагуни подадуть, чи рефлектують на нічліг і котрим поїздом поїдуть. Біг відбудеться передполуднем.

Станиславів. Пролом — Т. У. Р. 3:0 (v. o.)

Противник Пролому не ставився на грище, тому суддя п. Серафіні відсвистав вальковер у користь української дружини. В той спосіб здобув Пролом 2 перші мистецькі пункти. Одначе зачувати, що в цьому році ТУР, стративши найліпших грачів, не буде брати взагалі участи в мистецьких розгривках.

Пролом — Адміра 5:0 (3:0) Тов. змагання.

Склад Пролому: Новицький, Росяк, Кардаш, Бриндзей, Павловський, Панашій, Демянчук, Кернякевичі I і II, Попель, Якібчук. — Весь час сильна перевага української дружини над „Ц“ кл. жид. „Адмірою“. Виріжнилися з Пролому: Ліва сторона нападу (Якібчук, Попель, Кернякевич II) та оборона, котра зрештою мала дуже мало роботи. Ворота стрілили: Попель (3 — за чергою), Кернякевич II (1) і одні самовбийчі. Суддя п. Шляймер слабий.

ПІНҐ-ПОНҐ у Станиславові.

В січні ц. р. заснували заходами Яр. Андруховича пінґ-понґову секцію. Члени секції по перших невдачах взялися до інтенсивного тренінґу. Секція приступила до Підокружного Союзу і в неділю розпочала грою з Адмірою мистецтва.

Пролом-Адміра 5:1.

Пролом виходить досить легко переможцем. Пункти здобули: Андрухович 1., Ліськевич 1., Новицький, Панашій, виграючи 2:1 і Мокловнч 3:0. Стратив пункт Демянчук 1:2. — Секція мусить узяти під увагу, що Адміра — це найслабший противник. Здобути пункт з іншими клюбами буде доволі тяжко. Тож члени мусять інтенсивно тренувати, щоби заняти гідне місце в пінґ-понґових мистецтвах.

В днях 4.—6. квітня члени Секції взяли участь у змаганнях за індивідуальні мистецтва Станиславова. Найкраще списався Новицький, що заняв 9-е місце на 24 учасників. **Т. Л.**

Міжнародні дужання у Львові.

11-ий день дужань у цирку (середа 15. ц. м.) почався неприємним інцидентом. Француз Сен-Марс, замість боротися, напав дико на Волинця з кулаками й ногами і викинув його брутально двічи аж за барієру. Коли, не вважаючи на оклики публики й осторогу судді, Сен-Марс продовжував незаконну вуличну бійку, український змагун, Судаков, станув в обороні Волинця і випер Сен-Марса з арени під овації всієї без вимки публики. До дальшого дужання Волинця з Сен-Марсом уже не прийшло. Волинець, упавши двічи на барієру підчас несподіваного і нечувано брутального нападу на нього, внаслідок цього заявив, що більше змагатися не буде, тимбільше, що його земляк Судаков зможе краще як він протиставитися іншим тузам. Штеккер у боротьбі проти болгарина Мартинова зловживав недозволеними хвитами і викинув його теж брутально за барієру. Судді засудили Штекера на 50 зол. гривни. Вислід дужань між ними був без результату. Ле Фавр у 6 хв. поборов Піддубова. Стібор у 37 хв. піддався Вайнурі, який здусив його подвійним нельсоном. Судаков після 16 хв. побив Спевачка, дуже сильного та досвідченого змагуна, за що зібрав знову оплески цілого цирку.

Сензацією дальших змагань є заповіджені виступи жидівського змагуна Пошофа, колишнього суперника Штекера. Пошоф вертається з Америки і появиться вже в пятницю на арені. У пятницю борються такі пари: Штекер-Сен-Марс, Вайс-Сасорський (рішаюча), Вайнура-Ле Фавр, Кляй (чоловік ґума)-Щербінський, Пошоф-Спевачек.

Нові книжки й журнали.

НОВІ ВИДАННЯ В-ВА „РУСАЛКА“: Дм. Гунькевич: **„МАНІВЦЯМИ“**, трагікомедія з канадійського життя на 3 дії. Ціна 1.60 зол. **„ЗАПОРОЖЦІ“**, картина Репіна, безпл. додаток до Театр. Бібліотеки, в прод. 3 зол. **„ХРИСТОС ВОСКРЕС!“**, 10 почт. картин з образів Пстрака, Кульчицької і Манастирського, безпл. додаток до Театр. Бібл., в прод. 7 зол. сотня. **НАРОДНІ ВИШИВКИ**, 12 листів, 4 і 3 зол. Замовлення слати на адресу: **Гр. Гануляк, Львів, Куркова 10.**

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 16. квітня 1931 року: масло експортове і десерове пріма 4·50 зол., за кільо; літра молока 28—29 сот.; літра сметани 1·40 зол., копа яєць 5·20 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 17. квітня, год. 7·30 вечором „Вікторія і її гузар“.

Субота, 18. квітня, год. 3·00 попол. „Попелюшка“; год. 7·30 вечором „Вікторія і її гузар“ Абрагама.

Неділя, 19. квітня, год. 3·30 попол. „Лякме“; год. 7·30 вечором „Вікторія і її гузар“ Абрагама.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Пятниця, 17. квітня, год. 7·30 веч. „Спір за сержанта Ґрішу“, драма Цвайґа;

Субота, 18. квітня, год. 7·30 вечором „Спір за сержанта Ґрішу“.

Неділя, 19. квітня, год. 3·30 попол. „Спір за сержанта Ґрішу“; гоо. 7·30 веч „Спір за сержанта Ґрішу“.

Малий Міський Театр:

Пятниця, 17. квітня, год. 7·30 веч. „Інтерес з Америкою“, комедія Франка.

Субота, 18. квітня, год. 7·30 вечором „Інтерес із Америкою“.

Неділя, 19. квітня, год. 3·30 попол. „Модне подружжя“; год. 7·30 вечором „Інтерес з Америкою“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова оперетка „На приказ княжни“ (Лілян Гарвей).

КАСІНО: Звукова фільма: „Анна Хрісті“ (Ґрета Ґарбо).

КОЛЬОСЕИ: „Чотири пера“ (Клів Брук, Ноан Бері).

ЛЕВ: Звукова фільма „Вічні дурні“ (в жидівській мові) та додатки.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Наша є ніч“.

ОАЗА: Звукова фільма „Співцеве серце“ (Ол. Джольсон, Соні Бой).

ПАЛЯС: Звукова фільма: „На Заході без змін“ (Ремарка).

ПАН: „Кохання в кайданах“. „Я хочу на полотно“.

ПАСАЖ: „Панамські пірати“ (дві серії).

ПРОМІНЬ: „Залюблені“.

ФАТАМОРҐАНА: „Івонка“ (Ядв. Смосарська).

ХИМЕРА: „Чорна жінка“.

СТИЛЕВЕ: Залізна маска (Фербенкс).

УТІХА: „Шляхом ганьби“. „Студент із Монтани“.

Програма радіо.

Пятниця 17. квітня 1931.

Варшава (1411,8) 17·45 Легка музика, 20·15 Симф. концерт. **Гамбурґ** (372,2) 17·55 „Нориберські співці“ оп. Ваґнера. **Рига** (524,5) 19·05 „Дон Цезар“ оп. Дедінґера. **Прага** (486,2) 20·00 Концерт чеської фільгармонії. **Берлін** (419) 20·00 „Севільський цирулик“ опера Россіні. **Відень** (516,3) 20·00 Концерт фрагментів з опер. Кінцля. **Бреслав** (325) 20·30 „Гаспароне“ оп. Мілекера. **Мінхен** (532,9) 20·30 „Доктор і аптикар“ ком. оп. Дітерсдорфа. **Рим** (441,2) 21·30 Симф. концерт. **Гельсінґфорс** (221,4) 22·00 Спів. рецітаeasy: **Харків** (937,5) 15·00 Опер. музика, 19·30 Концерт орх. **Ленінград** (1000) 8·30, 16·30 Концерт, 18·00 Опера або концерт. **Париж** (1724,1) 22·30 Концерт.

Неділя 19. IV. 1931.

Варшава (1411,8) 10·15 Богослуження. **Гельсінґфорс** (221,4) 11·00 Соната Рубінштайна g-dur. **Льондон** (356,3) 17·15 Скрипковий рециталь Дейсі Кеннеді. **Берлін** (419) 14·30 Мандоліністи. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт **Прага** (486,2) 9·30 Релігійна музика. **Будапешт** (550,5) 11·15 Богослуження і концерт. **Харків** (937,5) 15·00 Музична авдиція. **Ленінград** (1000) 14·00 Концерт для дітей.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори Т-ва Вакаційних Осель відбудуться у вівторок 28. квітня 1931 р. в год. 5. поп. в домівці Марійського Т-ва, вул. Бляхарська 11, II. пов. Якщо в означеній годині не явилось би статутом вимагане число членів, то другі Загальні Збори, яких рішення будуть правосильні без огляду на число учасників, відбудуться в год. 5·30 в тім самім льокалі і з тим самим дневним порядком. — **Виділ.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ, світової слави, прецезійні, Omega, Zenith, Longines, — модну БІЖУТЕРІЮ, прегарне СРІБЛО поручає дешево і на догідних умовинах Домбровскі і Розважевскі — Львів, Академічна 2. 1447 9-?

ФІРАНКОВІ МАТЕРІЯЛИ, індантрени новочасні карніші. Ціни ревеляційно знижені. — **ВАНК** — пл. Марійська 5, 1. пов. 1740 6—6

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1538

СУБСТИТУТ нотаріяльний шукає посади. Зголошення до: В. Мартинець, Богородчани — для С. 1829 4-5

ДІМ у Кривчицях за личаківським парком, мурований з огородом зараз на продаж. — Відомість канцелярія адв. д-ра Морецького, Львів, Красіцких 10. 1841 2—2

КАМЕНИЦЯ нова у Львові, що дає великий дохід, оказійно на продаж. — Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Реальність“. 1851 2—2

ХОЧЕШ МАТИ свою, ґардеробу найстаранніше хемічно вичищену, дай її до по найновішим вимогам урядженої хемічної чистільні і фарбарні **„Nowoświat“** Львів. Контори приймать у складницях Рудольфа Найвельта: пл. Марійська 8, Казимирівська 25, Ринок 21, Городецька 72, Бальонова 3, Краківська 25. 1853

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

В переписці треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 72—?

Звичайні Загальні Збори

Товариства взаємних обезпечень на життя і ренти „КАРПАТІЯ“ у Львові

відбудуться в четвер, дня 30. квітня 1931 р. в год. 5-ій пополудні в салі засідань Дирекції Товариства „Дністер“ у Львові при вул. Руській ч. 20.

з таким порядком нарад:

1) Відчитання і затвердження протоколу з останніх Загальних Зборів з дня 19. червня 1930.

2) Звіт з діяльности і продложення рахункових замкнень за рік 1930.

3) Звіт ревізійної комісії з внеском про заявлення Надзірній Раді і Дирекції абсолюторії за рік 1930.

4) Внески Надзірної Ради:

а) в справі розділу надвишки за рік 1930;

б) в справі зміни §§ 1—33 статуту про поширення діяльности і способу дотовання фондів Товариства та узгіднення постанов статуту з розпорядком Ради Міністрів з 20. IX. 1930. ДЗРП 66 поз. 523, розп. Президента Р. П. з 26. I. 1928. ДЗРП 9 поз. 64 і розп. Міністра Скарбу з 12. X. 1929 ДЗРП 87 поз. 660.

5) Затвердження кооптації одного члена Надзірної Ради.

6) Вибір 3-ох членів і 3-ох заступників Ревізійної Комісії.

7) Інтерпеляції членів.

У Загальних Зборах мають право брати участь усі власновільні члени, що обезпечені є в Товаристві найменше від року, а також власники 25 уділових листів. В тій цілі мають одні і другі зажадати від Дирекції найменше 8 днів перед Зборами доручення їм легітимації або мають повідомити Дирекцію, що візьмуть участь у Загальних Зборах.

Надзірна Рада і Дирекція Товариства взаємних обезпечень на життя і ренти „Карпатія“ у Львові. 1697

Подяка.

Дня 31-го березня невмолима смерть забрала нам найдорожчу жінку і сестру, бл. п. **Галю зі Скварків Матвійчукову.** В тім нещастю, котре нас так тяжко прибило, знайшли ми серця, котрі в тих тяжких для нас хвилях виявили нам своє співчуття і несли розраду, а Покійній віддали останню прислугу. З тої причини почуваємося до обовязку подякувати всім знайомим і товаришкам Покійної, котрі нам в якийнебудь спосіб виявили свою поміч чи співчуття, а Покійній віддали останню прислугу. В перший мірі найсердечніше дякуємо Всеч. о. кан. В. Лициняковi за батьківську потіху, участь у похоронних обрядах і відправлення панахиди, Всеч. оо. парохам: кан. Кишакевичеві і пар. Семчишинові за похоронний провід, Всеч. о. парох. Садовському й о. д-рові Костельникові за відправлення панахиди, Вп. Пп. Куриласам, Таранькам, Гевакам, Карим, Вп. мец. Евиновi, п. Залєвській за вінки і квіти, Управі української дівочої бурси й ученицям на руки Вп. п. мец. Говиковичевої і п. Левицької за вінок і за збірку участь у похороні, Ред. „Діла“ за прихильну посмертну згадку, Товариству Українських Еміґрантів на руки голови Арт. Магалевського за незвичайно сердечне надгробне слово, хорові п. рад. Купчинського за гарний спів на похороні і на панахиді. Накінець подяка всім Знайомим, Товаришкам і Учителькам Покійної за вислови співчуття і за відпровадження тлінних останків на цвинтар.

Львів, 16. квітня 1931.

Микола Матвійчук, муж.
Маруся і Михайло Скварки, сестра і брат.

1852

Найдешевші книжки!

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА
Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
Спогади I. II. і III. часть
Ціна 8·— золотих — без пересилки.

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

Можна дістати в Адм. „Діла“ Львів, Ринок 10. II. п. або в книгарнях.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.